

4.

BYŤ ROVNAKÍ
NIE JE DOBRÉ

BOL TO NÁŠ ŠTVRTÝ SEMINÁR

Sotva som otvorila dvere do miestnosti, začula som hlasný smiech. Vychádzal od skupinky niekoľkých žien, ktoré prišli o niečo skôr ako ja. Keď ma uvideli, kývli na mňa, aby som sa pridala. Rozhovorili sa o probléme, ktorý sme riešili na konci našej poslednej lekcie, teda či by mali byť deti brané a videné rovnako, rovnocenne bez rozdielu alebo nie, a tiež prišli s tým, čo sa môže stať, keď sa snažíte byť fér za každú cenu. Skôr ako mi stihli odpovedať, zastavila som ich: „Toto nesmie zostať iba medzi nami. Povedzte to aj ostatným.“

Keď sa všetci usadili, požiadala som dané ženy, aby znovu porozprávali svoje zážitky.

Prečo nenapísali príbeh O Ondrejovi, málovravnom capkovi

Jeden večer som ležala so svojimi dvomi chlapcami Ondrejom a Vojtechom na gauči a čítali sme si rozprávky, ktoré predtým nikdy nepočuli. Bola o Málovravnom capkovi Vojtechovi a škriatkovi. Obom sa príbeh veľmi páčil, ale keď som dočítala, Ondrej začal z ničoho nič plakať.

„Prečo je to celé iba o Vojtechovi? Prečo nie je rozprávka aj o Ondrejovi?“ zavzlykal.

Slúbila som mu, že mu nejakú rozprávku s Ondrejom nájdem, ale nič nebolo dosť dobré. Viete si to predstaviť? Nemôžem im ani čítať rozprávku bez toho, aby som sa nestresovala, že budú práve v tej chvíli postavení na trochu iný stupienok.

Účes 1

Keď som bola malé dievčatko, mala som riedke úbohé vlasy, zato moja sestra sa topila v záplave zlatej hrivy padajúcej až k pásu. Môj otec okolo nich robil vždy veľkú vedu. Raz som už toho mala plné zuby, vzala som mamine nožničky a odstrihla som jej toľko vlasov, koľko len šlo, bez toho, aby som ju zobudila. Ráno sa moja sestra pozrela do zrkadla a hrôzou vykričla. Matka behom chvíle pribehla, a keď uvidela, čo sa stalo, začala hystericky vyvádzať. Snažila som sa skryť, ale matka ma našla. Kričala na mňa a potom mi dala facku. Za trest som musela celý deň sedieť v izbe a premýšľať, čo som to spôsobila. Myslím, že ma to mrzelo, ale len trošku, pretože teraz sme si boli rovnocenné!

Účes 2

V mojej rodine som to bola ja, ktorá mala krásne husté vlasy. Moja matka tvrdo zastávala názor, že so mnou a mojou sestrou musí zaobchádzať rovnako a že medzi nami nie je priestor na závisť. Jedného dňa sa rozhodla, že keďže moja sestra nemá brčkové vlasy, nebudem ich mať ani ja. Vzala ma teda ku kaderníkovi a povedala mu, nech mi ostrihá všetky brčky. Vyzerala som ako oprchnuté kura. Zvyšok dňa som iba plakala a plakala a s nikým som nechcela hovoriť. Dokonca ani teraz nedokážem zabudnúť na to, čo mi moja matka urobila.

Rovnaká možnosť dojčenia

Keď sa mi narodilo prvé bábätko, veľmi som sa tešila na to, keď ho budem môcť dojsť, ale doktori mi to zo zdravotných dôvodov nedovolili. Keď sa mi o niekoľko rokov neskôr narodila druhá dcéra, rozhodla som sa, že ju tiež nebudem dojsť. Neurobila som to preto, že by som nechcela alebo nemohla, ale len z toho dôvodu, aby si moja prvá dcéra nemyslela, že bola o niečo ukrátená. V tej chvíli sa mi to zdalo byť fér, ale teraz mám pocit, že to bola hlúposť.

Žiadne množstvo ľadu nie je to pravé orechové

Nikdy nezabudnem na leto pred dvomi rokmi, keď som sa rozhodla, že rozmrazím chladničku, v ktorej bol obrovský nános ľadu. Moje deti sa čvachtali v malom bazéniku a pritom pozorovali, ako do garáže, kde sme mali chladničku, nosím hrnce horúcej vody, aby som rozpustila ľad.

Keď začali odpadávať kúsky ľadu, vzala som jeden menší a hodila ho najmladšiemu synovi. Vzápätí sa ozvali jeho súrodenci, že chcú tiež. Tak som im tiež kúsok hodila. Vtom sa ale ozval najmladší: „Oni majú väčší kus!“

Vzala som teda do ruky ďalší kúsok ľadu a hodila mu ho. Lenže zase sa ozvali jeho starší súrodenci. A tak to pokračovalo dosť dlho. O chvíľu boli všetci traja súrodenci zavalení v ľade ako ľadové medvede a stále si vyžadovali viac a viac. Aj napriek tomu, že boli od ľadu celí zmrznutí, stále som im musela hádzať nové a nové kusy.

V tej chvíli som si uvedomila, že je takmer nemožné, aby súrodenci mali „rovnako“, teda aby boli spokojní. A ja ako matka nikdy nemôžem dať toľko, aby k tej spokojnosti dospeli.

Všetky príbehy nás pobavili, ale ten posledný ma skutočne zaujal. Názorne ukázal, že je to skoro bláznovstvo, keď chce rodič deťom vyhovieť, aby boli na tom rovnako. Na to zareagoval jeden otec: „Chápem, že sa to snažíte nazvať bláznovstvom, ale čo máme robiť, keď nás deti niekedy ženú do úzkych.“

„Ako napríklad kedy?“

„Keď napríklad fňukajú, že: ‚Ty ju máš radšej ako mňa!‘, ‚To vôbec nie je fér!‘, ‚Dostal oveľa viac ako ja!‘.“

„V takom prípade si povedzte, že aj keď tu dávajú jasne najavo, že chcú mať rovnako, v skutočnosti to nie je pravda.“

Spýtavo sa na mňa pozrel a bolo vidieť, že tomu veľmi nerozumie.

Bolo ťažké vysvetliť to, ale pokúsila som sa to ukázať na príbehu manželky, ktorá sa svojho muža opýta: „Miluješ viac mňa alebo svoju matku?“ Ak odpovie: „Obe vás milujem rovnako,“ asi by bol v riadnej kaši. Ak ale povie: „Moja matka je moja matka. Ale ty si krásna, sexy žena, s ktorou chcem stráviť zvyšok života,“ je to niečo úplne iné. Milovať niekoho rovnako ako druhého môže znamenať, že ho milujete menej. Pokiaľ niekoho milujete skutočne jedinečne, môže to znamenať, že ho milujete tak, aby bol spokojný. Stále sa mi ale nepodarilo odpovedať tak, ako si to predstavovali, pretože na mňa mierilo niekoľko spýtavých pohľadov. Aby skutočne pochopili, ako je celá vec myslená, podala som im obrázky s niekoľkými krátkymi, ale názornými príbehmi. Niekoľko ľudí sa nad obrázkami pousmialo. Niekoľko vyzeralo nešťastne. Nasledovala živá diskusia vyburcovaná týmto problémom.

„Mám pocit, akoby ste tú príhodu s krupicovou kašou vzali od nás z domu. Páči sa mi ten nápad, ale čo mám robiť, keď už kaša došla?“ Ruky zdvihli dvaja muži.

„Čo tak napísať veľkými písmenami NABUDÚCE UROBIŤ VIAC KAŠE, ABY ZOSTALO NAVYŠE AJ PRE JANKA a zavesiť to na chladničku? A samozrejme to tak aj urobiť.“

„A čo keby ste im dali zo svojho taniera? Moje deti milujú, keď si môžu odo mňa vziať. Práve včera sa moja malá dcérka sťažovala, že jej brat má viac hrášku. Tak som jej povedal, nech si vezme z môjho taniera. Spočítala, koľko si ich vzala, dva mi dala späť a povedala: ‚A teraz ti dám zase moje.‘“

**Namiesto toho, aby ste sa báli,
že nebudete schopní dať deťom všetkého rovnako...**

... zamerajte sa na potreby jednotlivých detí

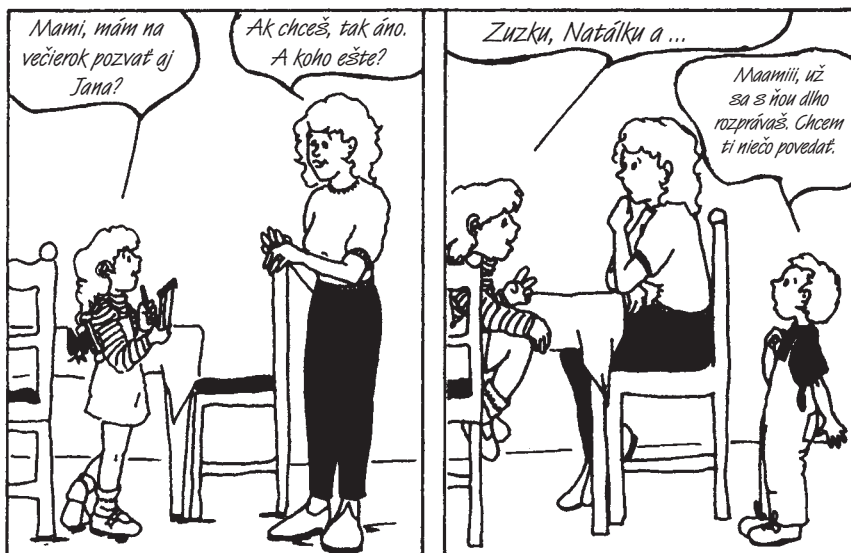
**Namiesto toho, aby ste sa stále bránili,
že ich máte všetkých rovnako radi...**

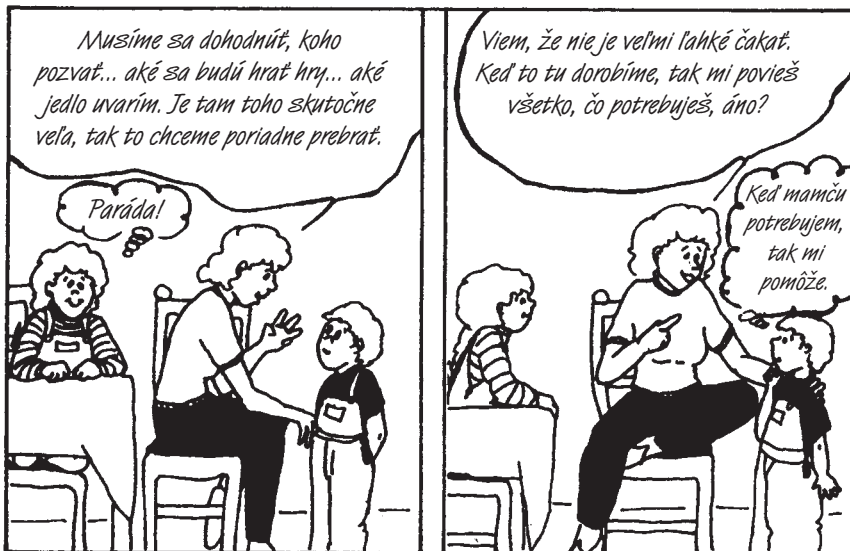
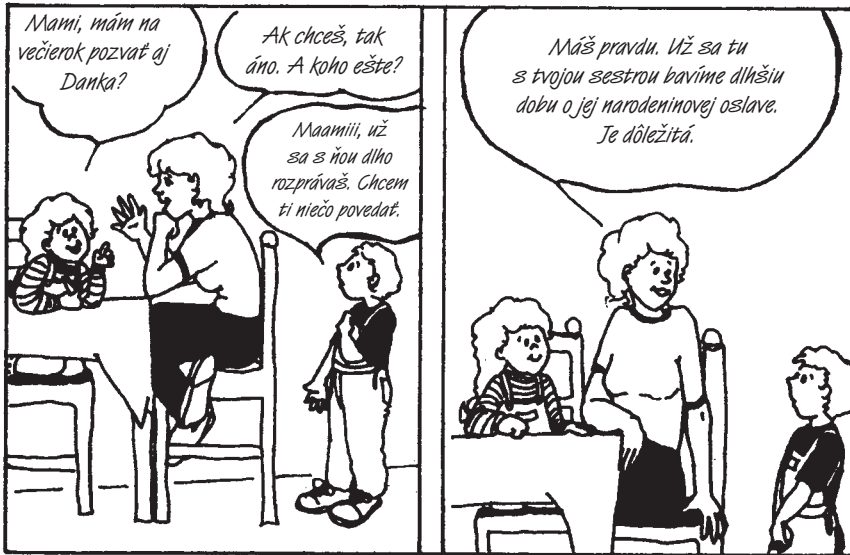
...ukážte deťom, ako ich máte radi, ale každého špecificky

Rovnaký čas pre oboch sa im môže zdať nespravodlivý

Rozdelte čas podľa potreby

Ozval sa smiech. Jednu ženu to skôr naštvalo. „To je síce pekné, že sa dobre bavíte, ale keď si dám tú námahu urobiť dobrú večeru, skutočne už nemám nervy byť na nich milá a počítať, kto dostal viac, kto menej guľôčok hrášku alebo akejkolvek inej potraviny, keď sa neustále prekrikujú, merajú svoje porcie a podobne.“

„Prečo si robiť starosti s tým, či byť milý alebo nie?“ zamiešal sa do debaty jeden muž.

„Čo tak byť realista? Je veľmi nepríjemné, ak vás niekto obviní z toho, že ste nespravodlivý. Povedal by som im: ‚Ak si tu ktokoľvek myslí, že má málo, bol by som rád, keby ste sa opýtali: oci, prosím ťa, keby ti to nevadilo, pridala by som si.‘“

Sama na seba sa teraz posťažovala jedna žena. „U nás doma je problém skôr so mnou. Cítim sa zle, keď obom deťom nedám rovnakú porciu. Alebo čohokoľvek rovnako. Keď napríklad kupujem Adelke pyžamo a Terezka stojí hneď vedľa so smutným výrazom, cítim sa strašne. Čo jej mám povedať?“

„Čo zvyčajne hovoríte v takejto chvíli?“

„Oh, neviem, napríklad: ‚Ale zlatičko, ty nepotrebuješ nové pyžamko. To svoje máš stále dobré.‘“

„Áno, to znie úplne logicky, ale iba pre nás dospelých. Problém je v tom, že deti to vidia úplne inak, keď sú rozrušené. Potrebujú nejakú pozornosť, pretože sa v tej chvíli práve necítia dobre. ‚Terezka, viem, že to musí byť ťažké pozerat' sa, ako si tvoja sestra niečo kupuje. A aj napriek tomu, že vieš, prečo ty pyžamko nepotrebuješ, tak ti to musí prekážať.‘“

Otočila som sa na zvyšok skupinky a povedala: „Dúfam, že tu nevytváram dojem, že by sme na deti nikdy nemali mať rovnaký meter. Sú momenty, keď je úplne správne deliť medzi deti rovným dielom. Týmto chcem len povedať, že pokiaľ sa rozhodnete nedeliť seba medzi svoje deti presne rovným dielom, tiež je to správne. Dieťa, ktoré dostane menej ako jeho súrodeneц, nebude mať žiadnu ujmu. Bolo by však dobré ukázať mu, že ste si jeho pocitov vedomí a ukázať porozumenie. To im pomôže vyrovnať sa aj s nespravodlivosťou v živote.“

„Toto by rozhodne na môjho staršieho syna nezabralo,“ povzdychla si jedna žena.

„Skúsila som to, ale u neho to nefunguje možno práve preto, že v jeho prípade ide o veľkú nespravodlivosť. Netýka sa to vecí, ale času. Neznáša, keď sa venujem jeho mladšiemu bratovi, pretože má poruchu učenia. Dokonca ma obviňuje, že mám rada len jeho mladšieho brata.“

„Popisujete tu skutočne zložitú situáciu. Myslíte, že by pomohlo, keby ste svojmu staršiemu synovi venovala denne napríklad pätnásť minút pri jeho domácich úlohách, keď by vás nikto nesmel rušiť, ani telefón, a mali by ste túto chvíľku iba pre seba? Alebo toho máte skutočne toľko, že by to bola ďalšia príťaž?“

Na chvíľu sa zamyslela.

„Neviem, snáď by to pomohlo, keby vedel, že s ním strávim určitý čas. Možno by nebol taký naštvaný. A tiež by pochopil, že skutočne nepreferujem iba mladšieho syna.“

„Ale čo keď v skutočnosti toho mladšieho preferujete?“ povedal jeden muž. „No a čo? Predsa sa tu celú dobu bavíme o tom, že nemusíme všetkým svojim deťom dávať presne rovnaké množstvo. Veď je nemožné milovať úplne rovnako. Stavím sa, že každý človek, tu má nejakého obľúbenca. Ja sa priznám ako prvý. Svojich dvoch chlapcov mám rád, ale moja dcéra je svetlo môjho života.“

Jeho reč ma zaskočila. Nepáčila sa mi. Situácia, ktorú popisuje, by mohla viesť k niečomu nemilému. Vari si neuvedomuje, koľko bolesti môže na svoje deti nahrnúť s tým svojím prístupom „svetlo života“?

„Tu nejde o problém, či máme svojho favorita, či sme naklonení viac na stranu toho či onoho. Situáciami sa to mení. Problém ale je, ako sa vyvarovať, aby sme pred deťmi nedávali najavo, kto je náš obľúbenec. Všetci poznáme príbeh Kaina a Ábela, ktorý skončil vraždou, keď Pán ukázal ‚viac náklonnosť‘ Ábelovi. A taktiež poznáme príbeh Jozefa, ktorý bol vyhnaný svojimi bratmi do jamy levovej, pretože ich otec miloval viac Jozefa a dal mu plášť mnohých farieb. Stalo sa to už dávno, ale pocity, ktoré vyprovokujú násilné správanie, pretrvávajú stále. Dokonca aj v tejto miestnosti,“ kývla som na ženu, ktorá rozprávala príbeh o účese, „sa nájde človek, ktorý odstrihne súrodencovi vlasy, pretože sa páči rodičom“.

Pani, na ktorú som kývla, na to povedala: „Je pravda, že na nej obdivovali všetko a na mne nič. Tá bolesť je vo mne stále.“ Oči sa jej zaliali slzami.

Chcela som ju utešiť rovnako ako všetky ostatné deti, ktoré sa musia prizerať na to, ako sa ich rodičia rozplývajú nad ich súrodencami, ale pre ne nikdy nenájdu pochvalné slovo.

„To bude ťažké,“ povedala som všetkým. „Ako máme ochrániť naše deti pred pocitom menejcennosti pokiaľ máme jedného najobľúbenejšieho?“

Nastalo hrobové ticho. Prekvapilo ma to, pretože som čakala, že sa prihlási aspoň niekoľko rodičov s tým, že práve ich sa to netýka. Po chvíľke sa ozvalo pár tichých hlasov.

„Som si vedomá toho, že náš syn Pavol vidí, ako veľmi sme pyšní na svoju dcéru. Raz nám na rovinu povedal: ‚Vždy sa na seba s otcom pozriete, keď Líza niečo povie.‘ Najprv sme nechápali, čo tým myslí. Až po chvíli nám došlo, že si s mužom často vymieňame pohľady ‚No nie je úžasná?‘ Od tej doby, čo sa nám zveril, snažíme sa vyvarovať týchto pohľadov.“

„Moja žena ma raz upozornila, že keď ideme všetci v aute, mám tendenciu ignorovať dcéry a rozprávať sa hlavne s Markom: ‚Marko, pozri sa na to... Marko, vidíš tamto?‘. Nedávno som sa pristihol a zavola som: ‚Hej, rodina, pozrite sa tam!‘.“

„Musím sa priznať, že som sa, a to neraz, pristihla, že nadržiavam jednej z dcér. Aj keď obidve vyvedú tú istú neplechu, som omnoho prísnejšia na Anetku a Klárku iba jemne pokarhám. Nechápem, čím to je, že u Klárky vždy zmäkнем.“

„Z toho, čo od vás počujem, vyplýva, že na to, aby sme zastavili našu preferenciu jedného z detí, musíme si tento fakt najprv uvedomiť. Musíme byť k sebe úprimní

a povedať si pravdu. Pokiaľ si pripustíme zaujatosť, hneď sa dostávame do lepšej pozície a môžeme tak ochrániť naše menej preferované deti rovnako ako naše obľúbené pred nebezpečenstvom.“

Žena, ktorá rozprávala posledná, s tým nebola spokojná: „Čo máme robiť s tou našou vinou? Viem, že som zaujatá, ale je mi z toho hrozne.“

„Možno by Vám mohlo pomôcť, keby ste sama sebe povedali, že nie je potrebné reagovať na obidve deti s rovnakou vášňou, pretože je úplne normálne, keď máte ku svojim deťom rozdielne pocity a vzťah. Je ale dôležité uvedomiť si a vziať do úvahy, že aj menej preferované dieťa je niečím unikátne a originálne. A bolo by dobré, keby sa to od svojich rodičov nejakým spôsobom dozvedelo. To je všetko, čo od seba môžete žiadať a čo od nás môžu žiadať naše deti. Keď si budeme deti ceniť ako dôležité a jedinečné individuality, budú cítiť, že sú číslom jeden.“

Nikto sa už na nič neopýtal. Pozrela som sa na hodinky. Mali sme skončiť už pred piatimi minútami. Ľudia sedeli ticho na svojich miestach a premýšľali. Takmer som mohla cítiť ten tok myšlienok, ktorý ich spájal s domovom a s tým, čo tu dnes počuli. Už nebolo potrebné nič dodávať, pretože už v tej chvíli na sebe pracovali.

Stručné zhrnutie...

Deti nemusia byť brané ako úplne rovnocenné. Každé si však zaslúži cítiť sa jedinečné.

„Nech sa páči, vezmi si presne toľko hrozna, koľko má tvoja sestra.“

... dajte podľa toho, koľko potrebujú. .

„Chceš iba pár guľôčok alebo celý stravec?“

Namiesto toho, aby ste dávali najavo rovnakú lásku všetkým...

„Milujem ťa rovnako ako tvoju sestru.“

... dajte im najavo, že každé milujete špecifickým spôsobom.

„Ty si len a iba TY. Na celom svete nie je jediný človek, ktorý by ťa mohol zastúpiť.“

Namiesto toho, aby ste sa všetkým snažili venovať rovnaké množstvo času...

„Teraz chcem hovoriť desať minút s tvou sestrou a potom zase budem desať minút hovoriť s tebou.“

... rozdeľte svoj čas podľa potreby svojich detí.

„Viem, že som sa teraz dlho venovala tvojej sestre, ale musí napísať slohovú prácu. Hneď, ako to dokončíme, prídem za tebou a povieš mi všetko, čo potrebuješ.“

Prvý príbeh, ktorý sme mohli počuť, bol o skutočnom hĺbaní v duši.

Náš seminár minulý týždeň bol pre mňa hrozne dôležitý. Otvoril mi oči a zistila som, aká nespravodlivá niekedy dokážem byť k Anetke (13 rokov) a naopak aká zhovievavá ku Klárke (10 rokov). Viem, že jej to musí prekážať, ale je veľmi ťažké s Anetkou vyjsť. Je náladová. Zakaždým, keď sa spolu začneme rozprávať, skončí to hádkou. Myslím, že je to práve preto, že sa jej snažím vyhýbať a venujem tak viac času Klárke.

Po minulom seminári som začala premýšľať, ako nájsť spôsob, aby som mohla situáciu napraviť. Jedno poobedie, keď Aneta pozerala svoj obľúbený seriál, som sa rozhodla, že niečo podniknem. Prestala som so žehlením a išla si k nej sadnúť na gauč. Nepovedala som jej ani slovo, iba som s ňou sedela a pozerala seriál.

Ďalší deň som s ňou pozerala znova. A včera na mňa zavolala, že seriál o chvíľu začne. Dokonca sme sa chvíľu po jeho skončení rozprávali, o čo tam šlo. Možno sa zdá, že to nič neznamená, ale opak je pravdou. Tak blízke sme si už dávno neboli.

Ďalšie príbehy vypovedajú o rodičoch snažiacich sa obnoviť dojem čestnosti. Najprv bolo pre nich ťažké nechať starú predstavu v pozadí, keď sa snažili o to, aby všetky ich deti dostávali rovným dielom ako čas a lásku, tak aj veci. Ako náhle však rodičia skúsili s každým dieťaťom jednať inak a dať mu niečo iné, zistili, že je to prínosné a fér.

Keď som išla minulý týždeň nakupovať, zbadala som tričko s jednorožcom. Presne také, ktoré by sa páčilo Adelke. Na chvíľu som sa ale zarazila, čo na to povie Terezka? Hlavou mi však prebleskol náš seminár a tričko som kúpila. Keď Adelka otvorila tašku a vytiahla tričko s jednorožcom, Terezka vyzerala trochu prekvapená, ale nepovedala nič. Vtom sa do toho vložila moja matka a Terezke pošepkala: „Nevadí, miláčik. Zajtra ti nejaké tričko kúpim.“

„Sakra!“ povedala som si v duchu. „Ak moja matka bude pokračovať týmto štýlom, tak sa Terezka bude cítiť ignorovaná.“ Objala som ju okolo ramien a povedala: „Myslím, že si babička robí starosti. Ale my nie, pretože vieme, že v tejto rodine dostane každý presne to, čo je pre neho najlepšie. Niekedy dostane Adelka, niekedy Terezka, ale nakoniec všetci dostanú to, čo potrebujú.“

Nemohla som uveriť tomu, čo som práve počula zo svojich úst. Moja matka vyzerala trochu zmätene, ale Adelka a Terezka sa zdali byť spokojné.

* * *

Ešte donedávna by mi ani nenapadlo kúpiť niečo Danke bez toho, aby som to nekúpila Jurajovi. Spôsob akým sa správali, keď jeden z nich nedostal to, čo ten druhý, za to skutočne nestál. Včera som ale nabrala všetku odvalu a povedala si, risk je zisk. Pretože Danka potrebovala do školy novú škatuľku na desiatu, kúpila som ju, ale bez toho, aby som ju kúpila aj Jurajovi. Sotva to zistila, začala Jurka podpichovať: „Ha ha, mama mi kúpila desiatovú škatuľku a tebe NIE!“

Okamžite som ju okríkla: „To sa mi nepáči! Žiadne chvastanie! Ľudia sú potom z toho nešťastní. A teraz mi je ľúto, že som ti vôbec tú škatuľku kupovala!“ Bola som veľmi rada, že to počul aj Jurko, pretože on bol schopný urobiť Danke presne to isté, čo ona teraz jemu. Práve zistili, že ich matka to už nebude ďalej tolerovať.

* * *

Tento týždeň sa mi stali dve veci, pri ktorých som sa musela veľmi kontrolovať, aby som nebola nespravodlivá.

Prvý incident

Je čas ísť spať.

ŠTEFAN: (*4 roky*) „Mami, to nie je fér. Veronike si povedala dlhšiu rozprávku!“

Mala som obrovské nutkanie vysvetliť mu: „Áno, máš pravdu. Tvoja sestrička nemohla zaspať. Zajtra ti to vynahradím a poviem ti jednu extra rozprávku, áno?“

JA: „Chcel by si, aby som s tebou trávila viac času?“

ŠTEFAN: „Áno.“ (*a o chvíľu zaspať*)

Druhý incident

ŠTEFAN sa necítil veľmi dobre. Pestovala som ho na rukách, keď vtom prišla Veronika (20 mesiacov) a chcela sa nosiť. Prvá myšlienka bola položiť ŠTEFANA a vziať Veroniku. Neurobila som to. Povedala som jej: „Veronika, ja viem, že sa chceš nosiť. Teraz ale musím chvíľku nosiť Štefana, pretože mu nie je dobre.“

Štefan sa zatváril „Som dôležitý.“ Čo ma ale prekvapilo, bolo, že Veronika nerobila žiadne scény a počkala, kým syna položím.

Ďalšou výzvou pre rodičov bolo zbaviť deti predstavy, že si musia byť vo všetkom rovné, rovnaké a fér. V ďalších dvoch príbehoch sa dozvieme, ako rodičia spojili sily, aby svojich synov dokázali jedného od druhého „odtrhnúť“.

Rivalita medzi našimi chlapcami dosahuje najvyšší stupeň, keď je čas ísť spať. Matiaš rezolútne odmieta ísť do postele o pol hodiny skôr ako Alex iba preto, že je o dva roky mladší. Každý večer sa opakuje rovnaký príbeh. Matiaš proste odmieta ľahnúť si a spať. Spieva, robí na posteli kotrmelce, nahlas sa rozpráva s nami aj s Alexom a dáva mu najavo, že ešte nespí. Toto vie Alexa rozzúriť, pretože má pocit, že je tu niekto, kto sponchybňuje jeho dospeláctvo. Kedykoľvek keď sa snažíme Matiaša uložiť, povie nám, že pokým nebude v posteli Alex, tak on nebudespať. Tento týždeň som si s obidvoma chlapcami pohovorila o tom, kto potrebuje aký čas na spanie. Bola to katastrofa. Skončilo to obrovskou hádkou. Takmer som to vzdala. Druhý deň som si ale odchytila Matyho samého a bolo to úplne o niečom inom. Spočiatku začal s tou istou pesničkou, kým nebude v posteli Alex, on tiež nebude. Na to som ale bola pripravená. „Teraz sa ale nebudíme o Alexovi, ale o tebe!“

Namietol: „Ale Alex...“

Zopakovala som: „On je niečo iné. Teraz ma to nezaujíma. Chcem sa porozprávať o tebe a o tom, čo potrebuješ.“

Smer konverzácie sa rázom zmenil. Povedal mi, aké je pre neho ťažké ísť spať. Nato som sa ho opýtala, či mu napadá nejaká vec, ktorá by mohla pomôcť. Možno keby si pred spaním trošku zacvičil, zbavilo by ho to energie. Tiež mi povedal, že by bolo fajn, keby sme si pre neho s otcom našli chvíľku pred tým, ako pôjde spať. Zatiaľ to funguje.

* * *

Chlapci sa spolu zúrivo hádali.

ALEX: „Oci, prosím ťa, vysvetli mi, že môže prejsť cez cestu, keď mu to poviem. To auto bolo kilometer ďaleko!“

MATIÁŠ: „Áno, jasné. Kilometer ďaleko! Mohlo ma zabiť!“

OTEC: „Alex, každý má iné tempo. Toto je dobré pre teba, iné zase pre Matyho. Páči sa mi ale, že aj keď jeden s druhým navzájom nesúhlasíte, každý veríte svojmu úsudku.“

Posledný príbeh nám umožňuje pochopiť, čo od nás deti skutočne chcú, aj keď vyvíjajú tlak, aby boli našimi najobľúbenejšími práve oni.

Tento týždeň som prešiel skúškou ohňom! Zuzka (8 rokov), moja prostredná dcéra, so mnou sedela na gauči a z ničoho nič sa opýtala: „Oci, koho máš najradšej? Mňa, Emilku alebo Ráchel?“

Všetko, o čom sme sa minulý týždeň na seminári rozprávali, mi vyfučalo z hlavy. Jediné, na čom som sa zmohol, bolo: „Miláčik, mám vás všetky rovnako rád.“ Perfektné, však?

Na to mi ale neskočila. Povedala mi: „Predstav si, že sme všetci na loďke, ktorá sa prevráti a všetci sa začneme topiť. Ktorú by si zachránil?“

Snažil som sa z toho nejako vyklučkovať: „Tú, ktorá by bola najbližšie pri mne.“ „Ale čo keď sme všetky rovnako blízko?“ Tým ma uzemnila. Nakoniec som si na niečo spomenul. „To by bola pre mňa strašne ťažká situácia! Každá z vás je niečím jedinečná a úžasná, pretože každá z vás je iná. Čo by som si počal, keby sa niečo stalo s mojou malou Zuzkou? Ako by som mohol prežiť to, že by som stratil niekoho, kto je taký milý a s kým sa tak dobre rozpráva? Nikoho ako ty by som už nenašiel. Absolútny originál!“ A bolo. Zdalo sa, že ju môj ťažko vydrený prúd myšlienok uspokojil. Nechcela vedieť, čo si myslím o jej sestrách. Chcela vedieť, ako si vážim ju.